

KARLOVY VARYS
24. — 26. aprillil 1967 TOIMUNUD
EUROOPA KOMMUNISTLIKE
JA TÖÖLISPARTEIDE KONVERENTSI
DOKUMENDID

Euroopa kommunistlike jä...

A

Karlovy Varys 24.-26. aprillil...

A
8645_{III}

KARLOVY VARYS
24.—26. aprillil 1967 TOIMUNUD
EUROOPA KOMMUNISTLIKE JA
TÖÖLISPARTEIDE KONVERENTSI
DOKUMENDID

KIRJASTUS «EESTI RAAMAT»
TALLINN 1967

3 KT
K 17

Originaali tiitel:

ДОКУМЕНТЫ КОНФЕРЕНЦИИ ЕВРОПЕЙСКИХ
КОММУНИСТИЧЕСКИХ И РАБОЧИХ ПАРТИЙ
В КАРЛОВЫХ ВАРАХ 24—26 АПРЕЛЯ 1967 ГОДА

Издательство политической литературы
Москва 1967

2

Tartu Riikliku Ülikooli
Raamatukogu

70371

EUROOPA KOMMUNISTLIKE JA TÖÖLISPARTEIDE KONVERENTSI KOMMÜNIKEE

24. kuni 26. aprillini 1967 toimus Karlovy Varys Euroopa kommunistlike ja töölisparteiade konverents Euroopa julgeoleku küsimustes. Sellest võtsid osa vennasparteide — Austria KP, Belgia KP, Bulgaaria KP, Suurbritannia KP, Ungari Sotsialistliku Töölispartei, Saksamaa Sotsialistliku Ühtsuspartei, Saksamaa KP, Saksamaa Sotsialistliku Ühtsuspartei (Lääne-Berliin), Kreeka KP, Taani KP, Iirimaa Töölispartei, Põhja-Iirimaa KP, Hispaania KP, Itaalia KP, Küprose Progressiivse Töörahvapartei, Luksemburgi KP, Poola Ühinenud Töölispartei, Portugali KP, San Mariino KP, Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei, Soome KP, Prantsuse KP, Tšehhoslovakkia KP ja Sveitsi Tööpartei — delegatsioonid. Konverentsil viibis Rootsi KP esindaja.

Vaba ja laialdase diskussiooni ning internatsionalismi vaimus kulgenud vennaliku koostöö tulemusena, mis iseloomustas nii ettevalmistustööd kui ka konverentsi ennast, arutati läbi Euroopa probleemid ja vajalikud abinõud Euroopa julgeoleku tagamiseks, millel on suur tähtsus ülemaailmse rahu tugevdamise seisukohalt.

Konverents võttis vastu avalduse, milles rõhutatakse Ameerika imperialismi ja Lääne-Saksa militarismi sobin-gust tulenevat ohtu, samuti nende konkreetsete rahuees-märgiliste algatuste tähtsust, mida dikteerib olukord Euroopas.

Avalduses sisalduv tegevusprogramm avab rahvaste ees reaalse rahuperspektiivi, soovitades asendada üksteisele vastandatud sõjalised blokid Euroopa kollektiivse julgeoleku süsteemiga, mis rajaneks erineva sotsiaalse korraga riikide rahuliku kooseksisteerimise printsiipidel.

Avaldus toetab ideed kutsuda kokku kõigi Euroopa riikide konverents Euroopa julgeoleku ja üleeuroopalise koostöö arendamise probleemide uurimiseks, samuti muid sellesuunalisi algatusi.

Suure vastutustundega pöördub konverents töölisklassi, sotsialistlike ja sotsiaaldemokraatlike parteide, ametiühinguorganisatsioonide, kõigi usutunnistuste esindajate, haritlaskonna, noore põlvkonna, naiste, kõigi rahuarmastavate jõudude poole. Ta kutsub neid ühinema ning arendama igal maal ja kogu meie kontinendil laialdasi kampaaniaid ja massilisi aktsioone, mis oleksid suunatud kollektiivse julgeoleku tagamisele Euroopas, laostava võidurelvastumise lõpetamisele, sellele, et anda löök sõjajõududele.

Konverentsist osavõtjad on veendunud, et Euroopa kollektiivse julgeoleku eest võitlemise programm, mis töötati välja Karlovy Varys, võiks olla kõigi Euroopa kommunistlike ja töölisparteide ühise tegevuse aluseks.

Konverents võttis vastu üleskutse ühendada jõupingutused ja arendada laialdasemalt võitlust vietnami rahva toetuseks. Ta mõistis hukka Ühendriikide barbaarse agressiooni, rõhutades, et see agressioon on ohtlik ülemaailmsele rahule.

Konverents kutsub kõiki, kellele on kallis rahvaste vabadus, intensiivistama ühist tegevust, et saavutada Ameerika interventsiooni lõpetamine ja garanteerida kangelaslikule vietnami rahvale õigus iseseisvusele.

Samuti võttis konverents vastu avalduse, milles mõistetakse hukka sõjaline riigipööre Kreekas. Ta kutsus organiseerima laialdast solidaarsusliikumist kreeka rahva toetuseks.

Karlovy Vary konverentsist osavõtjad on sügavalt veendunud, et nende kohtumine aitas kaasa kommunistlike ja töölisparteide vennalike sidemete tugevdamisele, rahuarmastavate ja antiimperialistlike jõudude koondumisele Euroopas ja kogu maailmas.

EUROOPA RAHU JA JULGEOLEKU NIMEL

Karlovy Vary konverentsist osavõtnud Euroopa kommunistlike ja töölisparteide avaldus

Meie, Karlovy Varysse kogunenud Euroopa kommunistlike ja töölisparteide esindajad, mõistes vastutust, mis lasub meil meie rahvaste tuleviku ja rahvusvahelise tööliklassi ürituse eest, peame rahu säilitamist tähtsaimaks küsimuseks kõigi meie kontinendi rahvaste seisukohalt. Me oleme kokku tulnud selleks, et ühiselt arutada praegust olukorda, vahetada kogemusi ning töötada ühiselt välja teed ja meetodid, mis soodustavad kõigi rahu- ja progressijõudude ühinemist võitluses julgeoleku eest Euroopas.

I

Viimaste aastate kogemused on näidanud, kui õige on kommunistide tees, et maailmasõda ei ole paratamatu, et teda saab maailma sotsialistliku sõprusühenduse, rahvusvahelise tööliklassi, rahvusliku vabadusliikumise, kõigi sõja vastu väljaastuvate riikide, kõigi rahuarmastavate jõudude ühiste jõupingutustega ära hoida. Need jõud on tunduvalt kasvanud. Kuid samaaegselt on intensiivistunud Ameerika imperialismi agressiivsus.

Ühendriigid — peamine agressiooni- ja reaktsiooni jõud — püüavad anda ajaloorattale tagasikäiku ja annulleerida rahvaste õigust otsustada ise oma saatuse üle. Nad segavad end jõhkralt vahele Ladina-Ameerika, Aasia ja Aafrika riikide siseasjadesse, laiendavad vietnami rahva vastast barbaarset agressiivset sõda, mis tänapäeval kõige tõsisemalt ohustab ülemaailmset rahu.

Selles situatsioonis omandab üha suurema tähtsuse võitlus imperialismijõudude vastu Euroopas. Iga edusamm selles võitluses ei tähenda üksnes sammu püsiva rahu poole maailma selles osas, vaid ka uut lööki jõupoliitikale ja

omavahel seotud agressiivsete sõjaliste paktide süsteemile, millega imperialism on ümbritsenud kogu maakera.

Euroopa, mis on läbi teinud kaks maailmasõda, on ikka veel rahutu piirkond, kus üksteisele on vastandatud imperialistliku leeri ja sotsialistliku sõprusühenduse peamised jõud. Nendevaheline relvastatud konflikt ähvardaks muutada totaalseks tuumasõjaks. See oht lasub raskelt Euroopa rahvaste elul, pidurdab ühiskondlikku ja majanduslikku progressi, mürgitab rahvusvahelisi suhteid ning toob kaasa materiaalsete vahendite tohtu raiskamise võidurelvastumise käigus. Ka mõnede Euroopa riikide sõjaline interventsioon rahvuslike vabadusliikumiste mahasurumise eesmärgil tekitab pinevusekoldeid ja ohustab rahu.

Pärast Teist maailmasõda moodustasid imperialistlikud riigid eesotsas Ühendriikidega Põhja-Atlandi pakti, mis on suunatud sotsialistlike maade vastu, samuti kapitalistlikes riikides arenevate demokraatlike liikumiste vastu. See on põhjustanud Euroopa lõhenemise üksteisele vastandatud sõjalisteks blokkideks. Olles viinud läbi Saksa Föderatiivse Vabariigi remilitariseerimise ja toetades tema seadusvastaseid pretensioone kogu Saksamaa esindamisele, on imperialistid määranud talle antikommunistliku bastioni osa, mis on kujunenud pinevusekoldeks ning ohustab rahu ja julgeolekut kogu Euroopas. Bonni riik, mille eesotsas on revanšistlikud ja militaristlikud jõud, on muutunud USA globaalse strateegia peamiseks tugipunktiks Euroopas. Endiste hitlerlike ohvitseride juhtimisele allutatud Bundesveeri jõudude kasv annab tunnistust sõjaliste ettevalmistuste mastaabi laienemisest. Saksa FV-s on keelatud Saksamaa Kommunistliku Partei tegevus, teisi demokraatlikke ja rahuarmastavaid organisatsioone jälitatakse. Samal ajal on antud tegevusvabadus äärmiselt reaktsioonilistele ja neofašistlikele jõududele. Nende tugevnev mõju äratav sügavat rahutust Euroopa üldsuses, kellele rängad kogemused on õpetanud, et fašismiga kaasneb alati agressiivne militarism.

Külm sõda on kujunenud vahendiks, mille abil kõigi Euroopa kapitalistlike maade monopolid tungivad peale demokraatiale, avaldavad töötajatele survet elutingimuste parandamise eest peetava võitluse takistamise ja töötajate sotsiaalsete saavutuste ahendamise eesmärgil ning veeretavad rahvahulkadele kasvava relvastumiskulude koorma.

Külma sõja kontseptsioon, müüt «kommunistliku agressiooni» ohust, mida USA kasutab selleks, et õigustada oma hegemooniat Euroopas, on läbi kukkunud. Imperialismi agressiivset kurssi on kõigutanud aktiivne välispoliitika, mida teostavad sotsialistlikud maad, kes järjekindlalt rakendavad ellu erineva ühiskondliku korruga riikide rahuliku kooseksisteerimise printsiipi, poliitika, mis on võtnud järjest laiema ulatuse, eriti pärast NLKP XX kongressi. Selle kursi on nurja ajanud ka kommunistlike ja töölispartei võitlus, rahvahulkade tegevus, Lääne-Euroopa üldsuse laiade ringkondade aktiivsus. Sotsialistlike riikide ühine kaitsevõimsus, mis tugineb eelkõige Nõukogude Liidu tehnilistele ja teaduslikele saavutustele, loob tõkke sõja teele.

Atlandi blokk on jõudnud avaliku kriisi faasi. Mõnede lääneriikide valitsevad ringkonnad kahtlevad selles, kui võrd väärtuslik ja otstarbekohane on sõjaline liit USA-ga või osavõtt NATO ühendatud relvastatud jõududest, mis ähvardab kiskuda nende riigid sõtta, millel ei ole midagi ühist nende rahvuslike huvidega. Euroopa kapitalistlikes maades on intensiivistunud tendents vabanemisele Ühendriikide poliitilisest ja sõjalisest hooldusest. Ühtlasi kasvab rahulolematuus seoses Ameerika kapitali laieneva sissetungiga.

Teravnenud on vastuolud ka Lääne-Euroopa riikide rahvuslike huvide ja Saksa FV ekspansionistlike eesmärkide vahel, vastupanu tema püüdele saavutada domineeriv seisund NATO-s, «ühistus» ja «Euratomis».

Saksa Demokraatlik Vabariik, kes on viinud ellu Potsdami kokkulepped, on tugevdanud oma riiklikku suveräänsust ja oma rahvusvahelist tähtsust. Tema kasvav jõud ja konstruktiivne rahupoliitika tõkestavad Lääne-Saksa imperialismi plaanide realiseerimist. Saksa DV tunnustamine ja tema suveräänsete õiguste kaitsmine on kujunenud üheks peamiseks ülesandeks võitluses Euroopa julgeoleku eest. Rahuarmastavatel positsioonidel oleva sotsialistliku Saksa riigi olemasolu ja arenemine on olulise tähtsusega nii saksa rahvale kui ka rahule kogu Euroopas.

Külma sõja poliitika kriis on andnud uued võimalused Lääne-Saksamaal eksisteerivatele demokraatlikele ja progressiivsetele jõududele, kes siiralt nõuavad praeguse poliitika radikaalset muutmist ja kes vääriavad igakülgset toetamist. Valitsuse vahetus Bonnisis oli just selle kriisi

tulemus. Kuid miski ei viita sellele, et uus, nn. «suure koalitsiooni» valitsus oleks loobunud oma eelkäijate imperialistlikest eesmärkidest. Vastupidi: vaatamata kinnitustele rahumeelsete kavatsuste kohta, ei tagane ta pretensioonidest kogu Saksamaa esindamisele, taotleb endiselt Saksa DV annekteerimist ja Saksamaa 1937. aasta piiride taastamist, keeldub tunnustamast Müncheni lepingu ebaseaduslikkust, jätkab provokatsiooniliste pretensioonide esitamist Lääne-Berliini suhtes ning püüab tagada endale juurdepääsu tuumarelvadele.

Euroopa avalikus arvamuses leiavad praegu aset tõsised muutused. Üha rohkem mõistetakse Euroopa lõhestamise imperialistliku poliitika viljatust ja ohtlikkust. Erineva ühiskondliku korruga maade vahel arenevad koostöö suhted, eriti majanduse ja kultuuri valdkonnas. Sotsialistlike ja kapitalistlike riikide valitsus- ja ühiskondlike ringkondade esindajate kontakti arendamise käigus leiab aset kasulik mõttevahetus Euroopa julgeoleku küsimustes.

Konstruktiivsed ettepanekud Euroopas julgeoleku ja rahuliku koostöö tugevdamise kohta, mis sisalduvad Varsavi lepingu osaliste sotsialistlike riikide Bukaresti deklaratsioonis, samuti kapitalistlike maade kommunistlike parteide ettepanekud, mis on esitatud nende kohtumistel ja nende otsustes, kujutavad endast reaalselt alust rahu ja julgeoleku tugevdamiseks Euroopas.

Uued, positiivsed tendentsid rahvusvahelise pinevuse lõdvenemise ja kommunistidega koostöötamise suunas ilmnevad mõnede Lääne-Euroopa maade sotsialistlikus ja sotsiaaldemokraatlikus liikumises. Kristlikes ringkondades kerkivad esile uued tendentsid sotsiaalse progressi ja rahu probleemide suhtes. Samuti on tekkinud uued võimalused kontakti ja koostöö arendamiseks mitmesuguste ametiühingute ja teiste demokraatlike organisatsioonide vahel. Kommunistide ja sotsialistide koostöö usklikega Euroopa julgeoleku küsimuses võib soodustada rahu tagamist meie kontinendil.

Euroopa rahvad ei taha uut sõda! Nad ei taha ei külma sõda ega «hirmu tasakaalu», mis viib järjest intensiivsemale võidurelvastumisele ja suurendab ettekavatsetud või juhusliku konflikti ohtu.

On aeg seada Euroopas jalule uued suhted, mis rajanevad tõelisel pinevuse lõdvenemisel ja vastastikusel usaldusel.

Meie, kommunistid, tegutsedes erinevates rahvuslikes tingimustes, ei säästa jõupingutusi kollektiivse julgeoleku süsteemi loomisel, niisuguste suhete sisseseadmisel riikide vahel, mis teevad võimatuks igasuguse agressiooni ja garanteerivad Euroopale ning kogu maailmale püsiva rahu. See on raske, kuid reaalne ülesanne.

II

Euroopa kommunistlikud ja töölisparteid esitavad üldsu-
sele ning kõigile asjasthuvitatud poliitilistele ja ühiskond-
likele jõududele tegevusprogrammi kollektiivse julgeoleku
süsteemi loomiseks, mis rajaneb erineva ühiskondliku kor-
raga riikide rahuliku kooseksisteerimise printsiipidel. Eel-
kõige nõuab see seda, et kõik riigid tunnustaksid reaalsel
tegelikkust, nii nagu see on Euroopas sõjajärgsel perioodil
välja kujunenud. See tähendab:

tunnustada Euroopas eksisteerivate piiride, eriti Oder-
Neisse piiri, samuti kahe Saksa riigi vahelise piiri väärama-
tust;

tunnustada kahe suveräänse ja võrdõigusliku Saksa
riigi — Saksa Demokraatliku Vabariigi ja Saksa Föderati-
ivse Vabariigi — olemasolu, mis nõuab viimaselt loobu-
mist pretensioonidest kogu Saksamaa esindamisele;

teha võimatuks Saksa FV juurdepääs tuumarelvadele
mistahes kujul, sealhulgas Euroopa, mitmepoolsete või
Atlandi tuumajõudude raames;

tunnistada Müncheni leping kehtetuks tema sõlmimise
momendist peale.

Euroopa töölisliikumise ja kõigi rahuarmastavate demo-
kraatlike jõudude ette kerkib ülesanne garanteerida kõigi
Euroopa riikide vahel rahumeelsed suhted ja koostöö suve-
räänsuse ja võrdõiguslikkuse alusel. Selle huvides tuleb
taotleda rea eesmärkide saavutamist, mis osutub võimali-
kuks uues olukorras, nimelt:

kõigi Euroopa riikidega lepingu sõlmimist, mis näeb ette
jõu kasutamisest või sellega ähvardamisest ning siseasja-
desse vahelesegamisest loobumist vastastikustes suhetes;
niisuguse lepingu sõlmimist, mis vastavalt ÜRO põhikirja
printsiipidele garanteerib kõigi vaidlusprobleemide lahenda-
mise eranditult rahumeelsete vahenditega;

suhete normaliseerimist kõigi riikide ja Saksa DV vahel,

samuti kui mõlema Saksa riigi vahel ning Saksa DV ja Lääne-Berliini kui omaette poliitilise üksuse vahel;

demokraatia järjekindlat kaitsmist ja arendamist Saksa FV-s — selle nõudmiseks annavad rahvastele õiguse ajalookogemused ja sõjajärgsed rahvusvahelised kokkulepped. See eeldab igakülgse toetuse osutamist Saksa FV progressiivsete jõudude võitlusele neonatslike organisatsioonide ja mistahes revanšistliku propaganda keelamise, erakorraliste seaduste tühistamise, demokraatlike ja rahuarmastavate jõudude tegevusvabaduse nimel ja Saksamaa Kommunistliku Partei keelu tühistamise eest;

tuumarelvade leviku ärahoidmise lepingu sõlmimist kui olulist sammu teel võidurelvastumise lõpetamisele.

Euroopa julgeoleku süsteemis peab sisalduma neutraliteedi ja neutraalsete maade puutumatus tingimusteta austamise printsiibi tunnustamine. Nende maade aktiivsem rahuarmastav poliitika ja nende panus desarmeerimisüritusse soodustaksid niisuguse süsteemi loomist.

Kõigi riikide seisukohalt oleks erilise tähtsusega Euroopa sotsialistlike ja kapitalistlike maade majandussuhetes kunstlikult loodud barjääride likvideerimine, mis aitaks kaasa viljaka koostöö sisseseadmisele, kaasa arvatud ulatuslikud kokkulepped tootmise ja teadusliku uurimistöö valdkonnas.

Püüdes luua Euroopa julgeoleku ja koostöö perspektiivi, pooldame resoluutselt kokkulepete sõlmimist osaliste abinõude kohta, eeskätt desarmeerimise valdkonnas, mis tekitaksid soodsa õhkkonna ulatuslikumate lepingute sõlmimiseks. Kõik ettepanekud sel alal, mida esitavad valitsused, parteid, ühiskondlikud organisatsioonid, poliitikategelased ja teadlased, vääriavad hoolikat arutamist. Nende ettepanekute hulgas on eriti aktuaalsed niisugused, mis puudutavad võõramaiste vägede väljaviimist Euroopa riikidest, välismaiste sõjaväebaaside likvideerimist, aatomivabade tsoonide loomist Kesk-Euroopas, Balkani poolsaarel, Doonau- maades, Vahemere piirkonnas ja Põhja-Euroopas, samuti vähendatud või kinnikülmutatud relvastusega tsoonide ja üldse rahu ning koostöö tsoonide loomist meie kontinendi eri osades. Need ja teised sammud pidurdaksid võidurelvastumise intensiivistumise tendentsi.

Asjaolu, et 1969. aastal möödub Atlandi pakti 20-aastane tähtaeg, tõstab täie jõuga esile selge alternatiivi — sõjaliste blokkideta Euroopa loomise.

Tuleb teha kõik selleks, et arendada meie kontinendi rahuarmastavate jõudude laialdast liikumist Atlandi pakti tähtaja pikendamise või mistahes modifitseerimise vastu. Seda liikumist soodustab Varssavi lepingu osaliste riikide konstruktivne positsioon. Need riigid on korduvalt teatanud ja kinnitasid Bukaresti deklaratsioonis veel kord pühalikult oma valmisolekut likvideerida samaaegselt oma sõjalised liidud. Me toetame nende riikide ettepanekuid, mis puudutavad viibimatut kokkuleppe sõlmimist Atlandi pakti ja Varssavi lepingu sõjaliste organisatsioonide likvideerimise kohta.

Me avaldame valmisolekut toetada kõiki algatusi ja ettepanekuid, mille eesmärgiks on pinevuse lõdvendamine ja rahvaste julgeoleku tugevdamine meie kontinendil.

Me toetame täielikult ettepanekut kutsuda kokku kõigi Euroopa riikide konverents Euroopa julgeoleku ja üleeuroopalise rahumeelse koostöö küsimuses. Samuti väärrib toetamist kõigi Euroopa parlamentide esindajate konverentsi korraldamise ettepanek.

Julgeoleku ja rahu tugevdamine avab meie kontinendi rahvastele uued progressi ja heaolu perspektiivid.

Euroopa rahvaste ees seisavad tähtsad sotsiaalsed, majanduslikud ja kultuurialased probleemid. Euroopa, kui ta vabaneb võidurelvastumisest, mis neelab tohutuid majanduslikke ressursse ning tema tööliste, inseneride ja teadlaste jõupingutuste tulemusi, suudab garanteerida oma elanikkonna elatustaseme tõusu ja anda ka väärtusliku panuse kogu inimkonna arengusse.

Võitlus niisuguse Euroopa eest on tihedalt seotud võitlusega tõelise rahvusliku sõltumatuse ja demokraatia eest, säärase reaktsiooniliste ja fašistlike diktatuuride vastu, nagu eksisteerivad Hispaanias, Portugalis ja Kreekas. Asjaolu, et Hispaania, Portugali ja Kreeka valitsus abistavad Ameerika imperialismi aatomibaaside rajamisel vastutasuks toetusele, mida USA osutab neile end diskrediteerinud režiimidele, näitab, kui suurt ohtu nad kujutavad endast Euroopale. Euroopa kommunistlikud ja töölisparteid avaldavad täielikku solidaarsust ja osutavad toetust sellele tähtsale võitlusele, mida käesoleval ajal peavad ühistrindena Hispaania töölised ja demokraatlikud jõud, samuti kõigile rahvastele, kes võitlevad reaktsiooniliste režiimide vastu, vabaduse ja demokraatia eest.

Kommunistid, kes on alati võidelnud imperialismi, kolo-

nialismi ja neokolonialismi vastu, intensiivistavad oma solidaarsust rahvastega, kes veel taotlevad rahvuslikku vabanemist. Nad tegutsevad ka edaspidi selle kasuks, et arendada Aasia, Aafrika ja Ladina-Ameerika maadega uusi suhteid, mis rajanevad rahvusliku sõltumatuse ja suveräänsuse austamise, siseasjadesse mittevahelesegamise, vastastikku kasuliku majandusliku koostöö printsiipidel ning kõrgeltarenenud tööstusega riikide efektiivsel abil maadele, kes on alles hiljuti vabanenud ning sammuvad sotsiaal-majandusliku ja kultuurialase progressi teed.

III

Euroopa kommunistlikud ja töölisparteid on valmis pühendama kogu oma jõu nende ülesannete realiseerimisele, mis on rahu, progressi ja demokraatia teenistuses.

Meie liikumine, mis tähistab käesoleval aastal oma suurima võidu, Suure Sotsialistliku Oktoobrirevolutsiooni 50. aastapäeva, on kujunenud võimsaks poliitiliseks jõuks ning avaldab otsustavat mõju ka inimkonna arengule.

Iga kommunistlik partei kannab spetsiifilistes tingimustes, milles tal tuleb võidelda, oma poliitika eest vastutust oma maa töölisklassi ja kõigi töötajate ees, oma rahva ees. Samal ajal mõistab iga partei oma rahvusvahelist vastutust rahu säilitamise eest, uute, meie ajastu vajadustele vastavate rahvastevaheliste suhete kujundamise eest.

See vastutustunne nõuab meilt, Euroopa kommunistlikelt parteidelt, jõudude ühendamist nende probleemide lahendamiseks. Mida tugevam on kommunistlike ja töölispartei ühtsus ja solidaarsus Euroopas ja kogu maailmas, seda efektiivsem on meie võitlus.

See vastutustunne kohustab meid pöörduma üleskutsega eelkõige töölisklassi poole, kes on peamine materiaalsete väärtuste looja, kaasaegse ühiskonna kõige teadlikum ja eesrindlikum klass. Me pöördume töölisklassi lähima liitlase, talurahva poole, samuti keskkihtide poole, kes on eluliselt huvitatud rahust ja heaolust. Euroopa töölisel ja kõik töötajad, ühendades patriotismi rahvusvahelise vennaliku solidaarsusega, on suutelised etendama otsustavat osa võitluses rahu ja Euroopa julgeoleku eest, demokraatia ja sotsiaalse progressi eest meie kontinendil.

Me pöördume sotsialistlike ja sotsiaaldemokraatlike parteide poole, kellel on suur mõju Euroopa töölisklassi hulgas ja kes võtavad osa mitme Euroopa riigi valitsusest. Aastakümnete kogemused on näidanud, et kommunistide ja sotsialistide ühine tegevus võimaldab töölisklassil avaldada otsustavat toimet poliitilisele elule ja koondada enda ümber ühiskonnakihte, kes on huvitatud rahu säilitamisest ja ühiskonna demokraatlikest ümberkujundustest.

Me pöördume Euroopa ametiühingute poole, kes juba sada aastat on töölisklassi suurim massiorganisatsioon, kaitstes tema materiaalseid ja sotsiaalseid huve. Me kutsume ametiühinguorganisatsioone kasutama oma autoriteeti ja mõju võitluseks rahumeelse Euroopa eest.

Me pöördume teadlaste, kirjanike, kunstitegelaste, kogu Euroopa haritlaskonna poole, kelle paremad esindajad on alati kaitsnud inimese õigusi ja vabadusi ning rahvaste iseseisvust, on alati pooldanud rahvusvahelist koostööd ja rahu.

Me pöördume kristlike jõudude poole, katoliiklaste ja protestantide poole, kõigi usutunnistuste esindajate poole, kes oma püüdu rahule ja sotsiaalsele õiglusele motiveerivad usuliste tõekspidamistega.

Me pöördume Euroopa noore põlvkonna poole, kelle tulevik on lahutamatult seotud kollektiivse julgeoleku ja rahu ideede võiduga. Noorsoo koht on nende esiridades, kes võitlevad sõjapoliitika vastu, reaktsiooni ja fašismi vastu, vabaduse ja progressi ning rahvaste sõpruse nimel.

Me pöördume naiste poole, kelle osa ühiskondlikus elus pidevalt kasvab ja kelle osavõtt rahu ja inimkonna julgeoleku kaitsmisest on olulise tähtsusega.

Me pöördume nende kodanlike rühmituste poole, kes suhtuvad reaalselt kaasaegsesse tegelikkusesse, mõistavad tuumasõja ohtlikkust, soovivad, et nende maad ei sõltuks USA-st, ning on valmis toetama Euroopa julgeoleku poliitikat.

Me kutsume kõiki rahuarmastavaid jõudusid ühinema ning organiseerima oma maades ja kogu meie kontinendi mastaabis laialdasi kampaaniaid vahetuks tegutsemiseks kollektiivse julgeoleku nimel. Me kutsume igati toetama Euroopa riikide konverentsi kokkukutsumise ettepanekut.

Euroopa maade kommunistid on sügavalt veendunud, et kaitstes rahu ja julgeolekut oma kontinendil agressiooni- ja sõjajõudude eest, tegutsevad nad demokraatia, sotsiaalse

progressi ja rahvusliku vabaduse huvides, kogu maailma rahvaste huvides.

Käesolev ajalooline moment nõuab mehisust ja initsiatiivi. Me pöördume kõigi hea tahte inimeste poole, olenemata nende poliitilistest tõekspidamistest ja parteilisest kuuluvusest, rahvusest ja usutunnistusest, üleskutsega kasutada kogu oma mõju ja teha kõiki võimalikke jõupingutusi meie ühise eesmärgi, rahu saavutamiseks. Olles ületanud selle, mis meid lahutab, suudame luua võimsa jõu, kes on suuteline saavutama võitu sõja üle, ebakindluse üle homse päeva suhtes ning avama tee püsivale rahule ja rahvaste heaolule.

Euroopa rahvad on võimelised ise lahendama rahu ja julgeoleku küsimusi oma kontinendil. Võtku nad Euroopa saatuse enda kätte!

Austria Kommunistlik Partei

Franz Muhri, partei esimees

Belgia Kommunistlik Partei

Frans van den Branden, partei aseesimees

Bulgaaria Kommunistlik Partei

Todor Živkov, Keskkomitee esimene sekretär

Suurbritannia Kommunistlik Partei

John Gollan, partei peasekretär

Ungari Sotsialistlik Töölispartei

Janos Kadar, Keskkomitee esimene sekretär

Saksamaa Sotsialistlik Ühtsuspartei

Walter Ulbricht, Keskkomitee esimene sekretär

Saksamaa Kommunistlik Partei

Max Reimann, Keskkomitee esimene sekretär

Saksamaa Sotsialistlik Ühtsuspartei

(Lääne-Berliin)

Gerhard Danelius, partei esimees

Kreeka Kommunistlik Partei

Apostolos Grozos, Keskkomitee esimees

Taani Kommunistlik Partei

Knud Jespersen, partei esimees

Iirimaa Töölispartei
Michael O'Riordan, partei peasekretär

Põhja-Iirimaa Kommunistlik Partei
Hugh Moore, partei peasekretär

Hispaania Kommunistlik Partei
Dolores Ibarruri, partei esimees

Itaalia Kommunistlik Partei
Luigi Longo, partei peasekretär

Küprose Progressiivne Töörahvapartei
Ezekias Papaioannu, partei peasekretär

Luksemburgi Kommunistlik Partei
Dominique Urbany, partei esimees

Poola Ühinenud Töölispartei
Wladyslaw Gomulka, Keskkomitee esimene sekretär

Portugali Kommunistlik Partei
Alvaro Cunhal, partei peasekretär

San Mariino Kommunistlik Partei
Ermengildo Gasperoni, partei peasekretär

Nõukogude Liidu Kommunistlik Partei
Leonid Iljitš Brežnev, Keskkomitee peasekretär

Soome Kommunistlik Partei
Ville Pessi, partei peasekretär

Prantsuse Kommunistlik Partei
Waldeck Rochet, partei peasekretär

Tšehhoslovakkia Kommunistlik Partei
Antonin Novotny, Keskkomitee esimene sekretär

Šveitsi Tööparte
Edgar Woog, partei peasekretär

26. aprillil 1967

Karlovy Vary

ÜHENDAGEM OMA JÕUD, HOOGUSTAGEM VÕITLUST VIETNAMI RAHVA TOETUSEKS!

Karlovy Varys Euroopa julgeoleku küsimustes toimuvast konverentsist osavõtivate kommunistlike ja töölisparteide üleskutse

Tuhandete kilomeetrite kaugusel Ameerikast tapavad pool miljonit sõdurit USA valitsuse käsul vietnami mehi, naisi ja lapsi, püüdes suruda põlvili kangelaslikku rahvast, kes tahab elada rahu ja võõramaise vahelesegamiseta üles ehitada oma kodumaad ning võitleb seepärast mehiselt oma vabaduse eest, võõramaiste anastajate väljakihutamise eest. Barbaarselt hävitatakse paljude põlvkondade töö vilja. Ameerika Ühendriikide kaasaegne sõjatehnika muudab Põhja- ja Lõuna-Vietnami linnu ja külasid tuhaasemeteks ning kõrbeteks. Maailm on saanud jõhkra agressiooni laiendamise tunnistajaks, enneolematu julmusega tallatakse jalge alla inimõigusi. Rohkem kui 10 aasta kestel on Ameerika imperialistid süstemaatiliselt rikkunud 1954. aasta Genfi kokkuleppeid Vietnami kohta, segavad end vahele selle maa siseasjadesse. USA valitsus kannab ränka vastutust sõja eest Vietnami. See, et ta keeldub vastu võtmast Vietnami DV ettepanekut lõpetada tingimusteta ja alatiseks pommirünnakud ning muu Vietnami DV vastane sõjategevus, mille järel avaneksid võimalused läbirääkimiste pidamiseks, kinnitab avalikult USA avantüristlikku taotlust lahendada iga hinna eest Vietnami küsimus relvade jõul ning saavutada Kagu-Aasias USA sõjalise ja poliitilise mõju tugevnemine.

Ameerika imperialism püüab maha suruda rahvuslikku vabadusliikumist, võtta rahvastelt vaieldamatu õigus otsustada oma saatust iseseisvalt ja valida oma arengutee, mis vastab nende püüdlustele. Just seepärast kestab veel praegu sõda, mis muutub päevast päeva julmemaks vietnami rahva suhtes ja ohustab üha rohkem rahu kogu maailmas. Sõja jätkamine ja intensiivistuvad agressiooniaktid paljastavad ümberlökkamatult, kui võltsid ja sõnamurdlikud on USA valitsuse avaldused, nagu oleks ta valmis Vietnami probleemi lahendamiseks läbirääkimisi pidama. Vastupidiselt

sellele tõestavad vietnami rahva esindajad kogu oma tegevusega, et nende ja kogu vietnami rahva peamine hool on kaitsta kodumaa vabadust ja sõltumatust, garanteerida tema elanikkonna julgeolek.

Sõda, mida Ameerika Ühendriigid peavad Vietnamis, ning Laose ja Kambodža vastu sihitud tegevus väljendavad kõige küünilisemalt Ameerika imperialismi agressiivset poliitikat, mis on vastuolus rahvusvahelise õiguse ja rahvusvaheliste kokkulepetega, ning rikuvad avalikult rahvaste kõige põhilisemaid õigusi vabadusele ja sõltumatusele, mis on fikseeritud ÜRO põhikirjas.

Taunides resoluutselt Ameerika imperialismi agressiivset sõda Vietnamis, avaldame meie, Karlovy Vary konverentsist osavõtjad, vaimustust vietnami rahva kangelasliku võitluse üle ning tervitame palavalt tema kuulsusrikkaid poegi ja tütreid.

Avaldades agressoritele ennastsalgavat vastupanu, annab vietnami rahvas panuse rahvaste vabaduse ja ülemaailmse rahu üritusse. Me toetame täielikult neid tuntud ettepanekuid, mis on esitatud Vietnamis DV valitsuse neljas punktis ja Lõuna-Vietnami Rahvusliku Vabastusrinde avalduse viies punktis, olles seisukohal, et nad vastavad täielikult 1954. aasta Genfi kokkulepete printsiipidele ja kujutavad endast õiglast alust Vietnamis küsimuse reguleerimiseks.

Me deklareerime oma otsusekindlust aktiivselt kaasa aidata Ameerika imperialismi isoleerimiseks ja selleks, et tema agressiivne poliitika saaks lüüa, saavutada, et kõik võõramaised väed viidaks Vietnamist välja ja vietnami rahvale antaks õigus ise otsustada oma siseasju. Euroopas ja maailma kõigis maades, Ühendriigid kaasa arvatud, laieneb liikumine Vietnamis abistamiseks ja protestiliikumine USA agressiooni vastu. Kasvab sotsialismimaade poliitiline, majanduslik ja sõjaline toetus vietnami rahvale. Me deklareerime, et oleme kindlad oma otsuses osutada kangelaslikule vietnami rahvale, tema õiglasele võitlusele oma vabaduse ja sõltumatuse eest veel suuremat toetust poliitiliste massikampaaniatega, finantsressursside ja meditsiinimaterjali kogumisega, samuti vabatahtlike saatmisega juhul, kui Vietnamis Demokraatliku Vabariigi valitsus pöörduks meie poole sellekohase palvega.

Me pöördume töötajate poole, kõigi Euroopa rahvaste poole, poliitiliste parteide, eriti sotsiaaldemokraatlike, sot-

sialistlike ja katoliiklike parteide poole, kõigi usklike poole, kõigi poole, kellele rahu ja vabadus on kallid, üleskutsega laiendada võitlust selle nimel, et lõpetataks tingimusteta Ameerika pommirünnakud Vietnami DV-le ja muud vietnami rahva vastu sihitud agressiooniaktid.

Me kutsume üles kõiki sõjavastaseid jõude, olenemata nende poliitilistest ja ideoloogilistest tõekspidamistest, veel laiematele ühisaktsioonidele ameeriklaste poolt Vietnamis peetava sõja lõpetamise eesmärgil ja seega kaasa aitama, et tugevneksid rahumeelsed suhted rahvaste vahel ja hoitaks ära Vietnami konflikti ülekasvamine uueks maailmasõjaks.

Kõik demokraatlikud jõud, kõik Euroopa rahvad ühinegu oma aktsioonides ja aktiveerigu võitlust kangelasliku vietnami rahva toetuseks!

KOMMUNISTLIKE JA TÖÖLISPARTEIDE KARLOVY VARY KONVERENTSIST OSAVÖTJATE AVALDUS SÕJALISE RIIGIPÖÖRDE PUHUL KREEKAS

Meie, Euroopa kommunistlike ja töölisparteide esindajad, kes me võtame osa Karlovy Vary konverentsist Euroopa julgeoleku küsimustes, mõistame nõrdimusega hukka sõjalise riigipöörde Kreekas, mille USA militaristlike ringkondade toetusel panid toime kuninga õukond ja teised äärmiselt parempoolsed elemendid, kes kartsid lüüasaamist eelseisvatel valimistel. See riigipööre on sihitud kreeka rahva demokraatlike õiguste, vabaduste ja huvide vastu. See on nende reaktsiooniliste sepitsuste koostisosa, mille eesmärgiks on takistada rahvusvahelise pinevuse lõdvendamist ning Euroopa julgeoleku ja ülemaailmse rahu tugevdamist. Vandenõu eesmärgiks on kindlustada Ameerika imperialismi ja selle agressiivse tööriista — Põhja-Atlandi pakti — positsioone Euroopa antud osas. See toob ühtlasi kaasa uue ohu ka Küprose rahvastele.

Me protesteerime resoluutselt selle režiimi poolt vallapäätetud terrori vastu, protesteerime demokraatlike poliitiliste liidrite, deputaatide ja demokraatliku liikumise tegelaste areteerimise vastu, massiliste surveabinõude vastu, poliitiliste parteide, demokraatlike organisatsioonide ja demokraatliku ajakirjanduse keelamise vastu, fašismi taasünni vastu Kreekas.

Me avaldame oma siirast internatsionaalset solidaarsust ja toetust Kreeka demokraatidele. Me kutsume üles fašistliku terrori ja demokraatide jälitamise viibimatule lõpetamisele, me nõuame kõigi areteeritute vabastamist ning kreeka rahva konstitutsiooniliste ja demokraatlike vabaduste viibimatut taastamist.

*Euroopa kommunistlike ja töölisparteide
Karlovy Vary konverentsist osavõtjad*

SISUKORD

EUROOPA KOMMUNISTLIKE JA TÖÖLISPARTEIDE KONVER- RENTSI KOMMÜNIKEE	3
EUROOPA RAHU JA JULGEOLEKU NIMEL. Karlovy Vary konverentsist osavõtnud Euroopa kommunistlike ja töölispar- teide avaldus	5
ÜHENDAGEM OMA JÕUD, HOOGUSTAGEM VÕITLUST VIET- NAMI RAHVA TOETUSEKS! Karlovy Varys Euroopa julge- oleku küsimustes toimuvast konverentsist osavõtvate kommu- nistlike ja töölispartei üleskutse	16
KOMMUNISTLIKE JA TÖÖLISPARTEIDE KARLOVY VARY KONVERENTSIST OSAVÕTJATE AVALDUS SÕJALISE RIIGIPÖÖRDE PUHUL KREEKAS	19

ДОКУМЕНТЫ КОНФЕРЕНЦИИ ЕВРОПЕЙСКИХ
КОММУНИСТИЧЕСКИХ И РАБОЧИХ ПАРТИЙ
В КАРЛОВЫХ ВАРАХ 24—26 АПРЕЛЯ 1967 ГОДА

На эстонском языке

Издательство «Ээсти Раамат»
Таллин, Пярнуское шоссе, 10

Toimetaja H. Sooman
Tehniline toimetaja V. Kann

Laduda antud 26. VI 1967. Trükkida antud 17. VII 1967. Paber 54×84, ¹/₁₆.
Trükipoognaid 1,25. Tingtrükipoognaid 1,1. Arvestuspoognaid 0,96. Trüki-
arv 3000. Tellimise nr. 4524. Trükikoda «Kommunist», Tallinn, Pikk tn. 2.
Trükipaber nr. 2 — Kohila Paberivabrik. Hind 3 kop. 1—2—1.

3 kop.

A-28645

TÜ RAAMATUKOGU

1 0300 00446920 3